

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT „ION CREANGĂ” DIN MUN. CHIȘINĂU
FACULTATEA FILOLOGIE ȘI ISTORIE
CATEDRA LIMBĂ ȘI COMUNICARE

SUPPORT DE CURS
CAIET DE LUCRU
LA DISCIPLINA
SINTAXA LIMBII ROMÂNE
(sintaxa propoziției)

**Autor Liliana Neaga,
lector univ.**

CHIȘINĂU, 2020

PREFATĂ

Suportul de față este realizat pe baza curriculumului și are ca obiectiv principal realizarea conexiunii dintre temele fundamentale din domeniul *Foneticii, Lexicologiei, Morfologiei și Sintaxei* relevante pentru înșeierea conștientă a fenomenelor gramaticale ei, pe ultimă instanță, pentru dezvoltarea competenței de comunicare și profesionale.

Auxiliarul didactic la disciplina *Sintaxa limbii române* este conceput într-o manieră accesibilă și vine să faciliteze înșeirea fenomenelor sintactice, având la bază cunoștințele și competențele acumulate la orele de fonetică, lexicologie și morfologie, și este un lucru firesc, deoarece nu putem concepe predarea-învășarea sintaxei fără aceste comportamente ale limbii.

Orele teoretice nu mai pot fi unidirectionale, chiar dacă sunt ore de predare, procesul trebuie să fie unul interactiv, bazându-se pe cele știute și descoperind noi fenomene.

Fiecare temă se prezintă conform unui algoritm, în aşa fel informațiile se sistematizează și sunt ușor de asimilat, iar ulterior de prezentat:

- ***DEFINIȚIA părții de propoziție;***
- ***ÎNTREBĂRILE;***
- ***FELURILE;***
- ***EXPRIMAREA;***
- ***DEZVOLTAREA/CONTRAGEREA;***
- ***TOPICA;***
- ***PUNCTUAȚIA.***

Astfel, prin conceptul său, lucrarea reprezintă un mijloc de informare sistematizată ei aplicată asupra cunoștințelor din domeniul sintaxei.

Suportul dat va contribui la formarea deprinderilor de analiză, comparație și argumentare a fenomenelor sintactice.

Autorul

I. NOTIUNI GENERALE DE SINTAXĂ

OBIECTUL SINTAXEI

I.Sintaxa propoziției

II. Sintaxa frazei

- Raporturi de coordonare
  - Raporturi de subordonare
-

UNITĂȚILE SINTAXEI

- Propoziția
-

- Fraza
-

Partea de propoziție

N.B. Îmbinarea de cuvinte este cea mai mică unitate sintactică în interoirul căreia se poate stabili un raport sintactic, spre deosebire de propoziție și frază este lipsită de predicație și nu poate constitui o unitate de comunicare decât atunci când e încadrată în propoziție.

II. RAPORTURILE SINTACTICE

În cadrul propoziției se stabilesc anumite legături între cuvinte, iar în cadrul frazei se stabilesc anumite legături între propozii. Aceste legături se numesc raporturi sintactice, care sunt:

1. **raport de interdependență (inerență);**
2. **raport de coordonare;**
3. **raport de subordonare.**

1. Raportul de interdependență

---

2. Raportul de coordonare are loc între părți de propoziție de același fel, sau propoziții de același fel în cadrul frazei.

În propoziție putem avea raport de coordonare între:

- Componentele subiectului multiplu:

Ex: _____

- Componentele numelui predicativ multiplu:

Ex: _____

- Atribute de același fel:

Ex: _____

- Complemente de același fel:

Ex: _____

Raportul de coordonare între părțile de propoziție se realizează prin:

- *Joncțiune cu conjuncții și locuțiuni conjuncționale coordonatoare, care pot fi:*

➤ copulative: **și, nici, iar**, etc.

Ex: _____

➤ adversative: **dar, însă, iar**, etc.

Ex: _____

➤ disjunctive: **sau, ori, fie**, etc.

Ex: _____

➤ conclusive: **deci, aşadar, prin urmare, în concluzie**, etc.

Ex: _____

- *Juxtapunere (parataxă, alăturare) prin virgulă:*

Ex: _____

3. Raportul de subordonare (de dependență)

Raport de subordonare putem avea: a. în propoziție și: b. în frază

Raportul de subordonare în propoziție se realizează între un atribut, complement sau element predicativ suplimentar și un element regent, deci între un determinat și un determinant.

Elementele regente pot fi:

- Pentru atribut: substantiv, pronume, numeal.

Ex: _____

- Pentru complement: verb, adverb, adjecțiv, interjecție.

Ex: _____

- **Acordul este o corespondență între doi termeni ai propoziției, manifestată prin identitatea categoriilor gramaticale de gen, număr și caz. Legătura prin acord se face numai cu ajutorul flexiei (cartea bună, cărțile bune etc.).**

Acord gramatical e atunci când subordonatul se uniformizează cu regentul în gen, număr, caz cf. atribut adjecțival (exprimat prin adjective, adjective pronominale, numerale colective și ordinarne, participii, gerunzii):

Ex: _____

- **Recțiunea (< lat. rectio, rector “conducător”) (conducerea) – regentul impune determinativului anumite restricții gramaticale: cazuale (o anumită formă de caz) și de selectare a propoziției. Prin recțiune se pot lega numai cuvintele declinabile.**

Recțiunea e de mai multe feluri feluri:

1. recțiune substantivală –

_____

_____

2. recțiune verbală –

_____

_____

3. recțiune adjectivală:

4. recțiune adverbială:

5. recțiune interjectională:

Din punctul de vedere al instrumentelor gramaticale, care leagă ambele componente ale construcției, deosebim:

a) recțiune directă (neprezonțională)

---

b) recțiune indirectă (rezonțională)

- **Aderarea este legătura numai după sens dintre cuvintele neflexibile și regentul lor. Prin aderare se leagă de regentul lor, de obicei, adverbele, infinitivele, supinele, gerunziile.**

Ex:

Cuvântul determinat poate fi:

substantiv _____

verb _____

gerundiu _____

supin _____

verb la infinitiv _____

III. TIPOLOGIA PROPOZIȚIILOR

Propoziția – cea mai mică unitate de bază a sintaxei care poate apărea de sine stătător și care comunică o judecată logică sau o idee cu caracter afectiv sau volitional.

Ex: Tatăl meu era bun cunoșcător al istoriei moderne și contemporane. (M. Sadoveanu)

O, pașă, cât de darnic ești! (G. Coșbuc)

Uitați-vă la probe! (I.L. Caragiale)

TIPOLOGIA PROPOZIȚIILOR

I. după scopul comunicării

1. enunțiative _____
2. interogative _____
3. imperitive _____
4. exclamative _____

[Gramatica limbii române, vol. II., Enunțul, București, 2005].

II. după structură

1. după absența sau prezența părților secundare:

- a. propozиții simple

---

b. propoziții dezvoltate

---

2. după absența sau prezența ambelor părți principale:

a. monomembre

---

b. bimembre

---

3. după existența sau inexistența în structura lor a unui verb la un mod predicativ:

a. propoziții verbale

---

b. propoziții nominale

[după Gh. Constantinescu Dobridor, SLR, 1998, p. 64-68]. **ATENȚIE:**

Propoziția monomembră / bimembră

Monomembră este propoziția în care una din părțile principale lipsește.

Se clasifică în:

1. monomembră cu predicat (impersonală)

Ex: _____

Predicatul propoziției impersonale stă întotdeauna la persoana a III-a și poate fi exprimat prin:

- verbe impersonale

- verbe personale reflexive

- verbe personale nereflexive

---

2. monomembră cu subiect (nominativă)

Propoziția nominativă poate fi clasificată în :

■ calificativă

■ imperativă

■ demonstrativă

■ numitoare

■ evocativă

[Gramatica limbii române, vol. II. Enunțul, București, 2005].

Bimembră este propoziția în care sunt ambele părți principale sau pot fi ușor subînțelese.

Se clasifică în:

1. personală hotărâtă (Subiectul poate fi exprimat sau neexprimat (subînțeles sau inclus)):

---

2. personală nehotărâtă (subiectul este necunoscut și se exprimă prin pers. III):

---

3. personală generalizatoare (subiectul nu este exprimat, predicatul este la pers.II):

Propoziția simplă/ dezvoltată

Propoziția alcătuită din una sau din ambele părți principale (fără părți secundare) se numește simplă (nedezvoltată).

Propoziția alcătuită din părți principale și părți secundare se numește dezvoltată.

Propoziția completă/ incompletă (eliptică)

Propoziția care exprimă un înțeles deplin se numește completă.

Propoziția în care sunt omise unele părți ale ei este eliptică.

III. după sens :

a. principale (au înțeles de sine stătător) _____

b. secundare (depind de înțelesul altor propoziții)
_____

IV. după relațiile sintactice:

a. regente (determinate de propoziții subordonate) _____

b. subordonate (determină o propoziție regentă) _____

c. coordonate (de același fel) _____

IV. CORESPONDENȚA DINTRE PĂRTILE DE PROPOZIȚIE ȘI PROPOZIȚIILE SUBORDINATE.

✓ *Legătura dintre cele două părți ale sintaxei.*

Între sintaxa propoziției, care studiază regulile de îmbinare a cuvintelor în propoziții, și sintaxa frazei, care studiază regulile de îmbinare a propozițiilor în fraze, există multe asemănări:

a. Cele două părți ale sintaxei au două raporturi comune

• Raportul de coordonare se stabilește

• Raportul de coordonare se exprimă în ambele situații

• Raportul de subordonare se stabilește

---

b. *Corespondența dintre părțile de propoziție și propozițiile subordonate.*

Pornind de la legătura strânsă dintre cele două părți ale sintaxei, se poate observa că între părțile de propoziție și propozițiile subordonate există următoarele corespondențe:

-
-
-
-
-
-
-
-

---

c. Expansiunea și contragerea

Având în vedere corespondența dintre părțile de propoziție și propozițiile subordonate, primele pot fi transformate în subordonate, iar cele din urmă în părți de propoziție corespunzătoare.

Transformarea părților de propoziție în propoziții subordonate corespunzătoare se numește

. În procesul de expansiune apar un predicat (pentru că apare o propoziție) și un element subordonator. Predicativizarea (apariția predicalui) se realizează prin următoarele procedee:

-

Nu poate veni. Nu poate1/ să vină.2/

Ce nu poate? Cd Ce nu poate? CD

-

Omul cinsit nu minte. Omul1/ care este cinsit2/ nu minte.1/

Care om? atr. Care om? AT

-

Trenul circulă fără oprire. Trenul circulă1/ fără să opreasă.2/

Cum circulă? Ccm Cum circulă? CM (subord. modală)

-

Învață ca și tine. Învață1/ cum înveți și tu.2/

Cum învață? Ccm Cum învață? CM (subordonată modală)

Transformarea (restrângerea) propozițiilor subordonate în părțile de propoziție corespunzătoare se numește _____. În procesul de contragere dispar predicatul și elementul subordonator, deoarece dispare propoziția subordonată.

Principalele procedee de depredicativizare sunt:

•

Când se plimba prin parc, 1/ s-a întâlnit cu colegii. 2/

CT Când s-a întâlnit?

Plimbându-se prin parc, s-a întâlnit cu colegii.

Cct Când s-a întâlnit?

•

Omul 1/ care este cinstiit 2/ este apreciat. 1/ Omul cinstiit este apreciat.

Care om? AT Care om? atr.

•

S-a trezit 1/ când a răsărit soarele. 2/ S-a trezit la răsăritul soarelui.

Când s-a trezit? CT Când s-a trezit? Cct

Ea este o fată 1/ care ascultă. 2/ Ea este o fată ascultătoare.

Ce fel de fată? AT Ce fel de fată? atr.

El vorbește 1/ cum vorbesc oltenii. 2/ El vorbește oltenenește.

Cum vorbește? CM Cum vorbește? Ccm

•

El desenează 1/ cum desenează și celălalt. 2/ El desenează ca și celălalt.

Cum desenează? CM Cum desenează? Ccm

V. SUBIECTUL (sb.)

DEFINIȚIE

Sb. este _____

Întrebări _____

FELURILE SB.

criteriul: raportul dintre aspectul gramatical și cel logic

- Subiect gramatical și logic în același timp:

ex: _____

-
- Subiect logic diferit de subiect grammatical:
    - cu verb la ditateza pasivă

Ex: _____

-
- cu verb reflexiv ca formă, dar pasiv ca înțeles.

Ex: _____

-
- cu un verb la supin

Ex: _____

-
- cu un particiup adjetival cu valoare pasivă:

ex: _____

- cu un participiu adjectival, cu rol de atribut circumstanțial cauzal
- Ex:
-

criteriul care se referă la modul de exprimare a sb.

- Subiect exprimat.

Ex:

- Subiect neexprimat.

inclus (pers. I,II,sg, pl.)

Ex:

---

subînțeles (pers III,sg.,pl.)

Ex:

- sb. nedeterminat, în prop.1

Ex:

- sb. inexprimabil (Zero)

Ex:

---

după structură:

- simplu:

Ex:

- multiplu:

Ex:

- sb. anticipat sau reluat:

Ex:

- sb. dezvoltat : ex. construcții infinitivale:

Ex:

- sb. Complex: (alcătuit dintr-o parte de vorbire cu sens lexical suficient, precedată de un adverb de mod, de precizare, de întărire etc.).

Ex:

CAZURILE SUBIECTULUI

Andrei este în clasa a IV-

Cine este la ușă?

Care este vinovat?

Ce se audе?

Ai **casei** au plecat în parc.

Am angajat pe fata /**cui** a meritat.

Ei dau note mari/ **cui** merită.

Am transmis felicitări / **oricui** a răspuns la telefon.

Cu **toții** au plecat la bibliotecă. Au mai rămas **dintre concurenți**.

Lecția este înțeleasă / **de cine** se pregătește serios.

EXPRIMAREA

Ex: Au mai plecat **dintre meseni**. _____

Floarea-soarelui a înflorit _____

Ai Popeștilor au adus flori. _____

❖ _____

Ex: **El** e băiat serios. _____

Al meu e cel mai corect. _____

Acela nu e colegul meu. _____

Ai lor au venit deja. _____

❖ _____

Ex: **Trei** au luat premiu. _____

Niciunul nu e absent. _____

Tustrei vor pleca la mare. _____

❖ _____

Ex: **A învăța** este datoria ta. _____

De învățat este mai ușor. _____

De dat cu sapa e greu. _____

Se aude **lătrând** în curte. _____

❖ _____

Ex: Se aude **cip-cip** la geam. _____

❖ _____

Ex: **Bogatul** nu crede săracului. _____

Eul său e de nepătruns. _____

Oful tău este / să nu ai emoții. _____

❖ _____

Ex: **Cel cu judecată** e apreciat. _____

Cei cu scaun la cap se comportă civilizat. _____

❖ _____

Ex: “**A**” este intelectie. _____

“**Noapte de vară**” este titlul unei poezii. _____

DEZVOLTARE/CONTRAGERE

Ana spune adevărul _____ / spune adevărul.

Cine este harnic / va reuși în viață. _____ va reuși.

TOPICA SUBIECTULUI

Subiectul are topică

Mama și tata sunt cele mai scumpe ființe din lume.

Cele mai scumpe ființe din lume sunt **mama și tata**

PUNCTUATIA SB.

Ex: Elevul învață. Elevul este bun. Elevul bun este serios.

Ex: Alin, **vecinul nostru**, este medic

Părinții mei, **așa cum sunt toți părinții**, mă susțin mereu.

Ex: Florile, ofilite, se aruncă. (se aruncă din cauză că sunt ofilite)
Grădina, semănată de nespecialiști, n-a rodit.

VI. PREDICATUL

DEFINITIE

Predicatul este _____

Întrebări:

FELURILE PREDICATULUI

I.

II.

PREDICATUL VERBAL SIMPLU (p.v.s)

DEFINITIE

P.v.s.este _____

Întrebări :

EXPRIMAREA p.v.s.

❖ _____

Ex.: Elevii **merg** la școală. _____

Du-te mai repede! _____

Mihai a fost lăudat de diriginte. _____

N.B. Predicatul poate fi exprimat și printr-un verb la un mod nepredicativ (nepersonal) – infinitiv sau supin - cu valoare imperativă; gerunziu(când are subiect separat sau arată 2 acțiuni care nu sunt legate, adică are valoare independentă)

Ex.: A nu se staționa sub macara!

De revăzut rezolvarea exercițiului!

Studenții învață **vorbind** (și vorbesc). (valoare independentă).

El merge **șchiopătând** (daca încetează să meargă nu mai șchiopătează) (valoare dependentă).

❖ _____

Ex.: **Și-a dat seama** de cele întâmpilate.

N.B. Pronumele personal cu valoare neutră face parte din locuțiune și, implicit, din predicat.

A **luat-o** la sănătoasa!

❖ _____

Ex.: **Hai** la școală!

Na, iată, iaca, haide, hăis, cea, bravo, nani, poftim, stobâlc, gogâlt- gogâlt...

❖ _____

Ex: **Desigur** / că vine.

Vine, /poate/, și el.

Firește, desigur, bineînțeles, pesemne, negreșit

Ex: **Fără îndoială** / că știu.

De bună seamă, fără doar și poate, cu siguranță, înrt-adevăr.

PREDICATUL VERBAL COMBUS p.v.c.) este alcătuit

Predicatul verbal compus poate fi: bimembru și trimembru.

Predicatul verbal compus bimembru poate fi alcătuit

din _____

p.v.c. bimembru (p.v.c.b.) cu sens modal este alcătuit

Verbele semiauxiliare modale pot arăta:

▪ posibilitatea:

▪ necesitatea:

▪ dorința:

▪ capacitatea:

▪ stimularea:

▪ confirmarea:

▪ îndrăzneala:

▪ preferința:

B) p.v.c. bimembru cu sens aspectual este alcătuit

Verbele semiauxiliare aspectuale indică:

▪ începutul desfășurării acțiunii (incoative): _____

▪ continuarea desfășurării acțiunii (durative): _____

▪ terminarea desfășurării acțiunii (finitive): _____

pvc trimembru (p.v.c.t.) este alcătuit din trei elemente componente _____

PREDICATUL NOMINAL (p.n)

DEFINIȚIE:

p.n. _____

Întrebările:

_____

Predicatul nominal este alcătuit din:

_____

Verbele copulative

sunt: _____

El este elev.

S+vb.cop.+n.p.

Verbele copulative sunt: *a fi, a deveni, a ajunge, a se face, a ieși, a rămâne, a părea, a însemna, a se naște, a se preface, a se numi, a se cheme etc.*

Numele predicativ

este _____

El este de câteva feluri:

- **simplu**, când este exprimat printr-o singură parte de vorbire:

Ex: _____

- **multiplu**:

Ex: _____

- **Complet**:

Ex: _____

- **incomplet**:

Ex: _____

- **dezvoltat**

Ex: _____

N.P se exprimă prin:

Ex.: El este **elev**. _____

Cărțile sunt **ale lui Mihai**. _____

Ei au fost **împotriva măsurilor** adoptate. _____

Florile sunt **pentru mama**. _____

Lucrarea a fost **conform planului**. _____

❖ _____

Ex.: Marin este **cel mai silitor**. _____

Ex.: Prietenul meu este **acesta**. _____

Meritele sunt **ale tuturor**. _____

Toți au fost **contra lor**. _____

Cărțile nu sunt **pentru nici unul** dintre voi. _____

Și el este **asemenea lor**. _____

N.B. Pronumele personale pot fi și în D. posesiv precedate de prepoziție cu regim de G.:

Ei au fost **împotrivă-ți**.
❖ _____

Toți au fost **împotriva ta**.
❖ _____

Ex.: El este **al doilea**.
Propunerea este **a celor doi**.
Am fost **împotriva amândurora**.
Diploma este **pentru primul** dintre câștigători.
Și tu ești **aidoma celor doi**.
❖ _____

Ex.: Datoria noastră este **de a învăța**.
Poezia este **de memorat**.
Câmpia este **înverzită**.
Rana era **sângerândă**.
❖ _____

Ex.: El este **altfel**.
Este **cu neputință** să ajungem acolo.
❖ _____

Este **vai** de el.

N.B. Numele predicativ mai poate fi exprimat și prin locuțiuni corespunzătoare unora dintre părțile de vorbire menționate sau prin părți de vorbire substantivizate.

Asta înseamnă **nebăgare de seamă**.
Obiectul acesta este **cel mai de preț**.
El a devenit **nu știu ce** pe la o întreprindere.
Este **cu neputință** să faci un asemenea lucru.
Ei sunt **harnicii** despre care ți-am vorbit.
Acesta este **un bine** pe care i-l pot face.

- **Există situații când verbul copulativ sau numele predicativ se poate subînțelege:**
Harnici sunt băieții, dar mai harnice, fetele.
- **Verbul copulativ nu trebuie subînțeles pe lângă fiecare parte componentă a numelui predicativ multiplu, deoarece acesta identifică sau califică același subiect.**

DEZVOLTARE / CONTRAGERE.

Numele predicativ se dezvoltă în propoziție predicativă PR, iar PR se contrage în nume predicativ.

- Ex: Copilul **pare bolnav** n.p.
Ex: Copilul **pare** / _____ PR.
Ex: Mama **înseamnă /că este aer pentru copil**. PR.
Ex: Mama **înseamnă** _____ n.p. pentru copil.

TOPICA

Ex: Copiii **vin** la școală.
Vin copiii la școală.
Numele predicativ stă

Ex: Acești oameni sunt **vrednici**.
Vrednici sunt acești oameni.

Tot înaintea verbului copulativ stă și atunci

Ex: Cine sunt ei?

Nu ne-ai spus/ cine sunt ei./

Numele predicativ stă după verbul copulativ când,

Ex: A învăța înseamnă a munci.

Curătenia este **mama** sănătății.

N.B. Uneori, între părțile componente ale unui predicat verbal exprimat prin locuțiune verbală sau între verbul copulativ și numele predicativ se pot intercala alte părți de propoziție:

Ex: Mai **țin** apoi **minte** că tu n-ai fost acolo.

Să fie el sănătos...

Intercalări de cuvinte pot avea loc și între părțile numelui predicativ multiplu:

Ex: Astă înseamnă **muncă** permanentă, **efort** susținut și **tenacitate**.

PUNCTUAȚIA

Ex: Tata **citește ziarul.**

N.B. Dacă între predicat și subiect se intercalează un complement circumstanțial și subiectul se află înaintea predicatului sau dacă se intercalează o apozitie, o propoziție incidentă sau un grup de propoziții, aceste unități sintactice de izolează între virgule:

Ex: Povestea plină de mister[,] în mijlocul codrului[,] aduce înfiorări pe chipurile lor.

Mihai[,] colegul meu[,] este fruntaș.

Mihai[,] dacă-l întrebî[,] va răspunde.

Virgula se folosește între numele predicativ și subiect pentru a marca lipsa verbului copulativ

Ex: Băiatul [,] o minune de copil!

Între verbul copulativ și numele predicativ se poate folosi virgula dacă între acestea se intercalează părți de propoziție, o propoziție sau o frază:

Ex: Este [,] acum[,] mai convingător decât altădată.

Fii [,] i-am zis [,] mai prudent.

- *Părțile componente ale numelui predicativ multiplu se despart prin virgulă când*
-
-
-

Ex: Este harnic[,] silitor și disciplinat.

Este spătos[,] dar nu prea înalt.

Este ori nepriceput[,] ori incompetent.

Este și harnic[,] și inteligent.

N.B. Predicatul verbal - nominal este alcătuit din

PVN constituie o unitate lexico-semantică și funcțională, care se caracterizează prin următoarele trăsături:

Deosebim două tipuri semantico- structurale de PVN: tipul I și tipul II:

- Predicatul verbal – nominal de tipul I.

De tipul I sunt predicatele verbale – nominale ce au în componența lor un verb semiauxiliar modal: PVN = verb semiauxiliar modal + verb de legătură + nume predicativ:

Ex:

-
- Predicatul verbal-nominal de tipul II.

De tipul II sunt PVN care au în componența lor un verb semiauxiliar de aspect, care indică începutul, continuarea sau sfârșitul existenței unor situații, calități, stări etc. ale subiectului, care se conțin în partea a doua a predicatului verbal- nominal:

Ex:

V. ELEMENTUL PREDICATIV SUPLIMENTAR (e.p.s.)

e.p.s. este _____

I. conform naturii morfologice a mijloacelor de exprimare deosebim:

- EPS cu regent nominal:
- EPS cu regent verbal:

II. conform structurii mijloacelor de exprimare EPS poate fi :

- simplu _____
- dezvoltat _____
- multiplu _____

TOPICA

De obicei stă după termenul regent.

Ex: _____

PUNCTUAȚIA

Nu se izolează de termenul regent, dacă nu apare o intercalare.

Ex: _____

VI. ATRIBUTUL (atr.)

DEFINIȚIE

Atributul este

Întrebările: _____

TIPOLOGIA ATRIBUTULUI

După forma lor atributele se clasifică în:

- **Simplu** (parte de vorbire cu sens lexical suficient, însotită sau nu de prepoziție)

Ex: _____

- **Complex** (o parte de vorbire cu sens lexical suficient, precedată de un adverb de mod, de precizare, de întărire, de exclusivitate sau de aproximație)

Ex: _____

- **Multiplu** (două sau mai multe părți de vorbire cu sens lexical suficient, aflate în raport de coordonare):

Ex: _____

- **Dezvoltat:**

Ex: _____

După caracterul legăturii gramaticale dintre atribut și cuvântul determinat:

- **Atributul acordat se acordă în gen, număr și caz cu cuvântul determinat.**

Atributul acordat se exprimă prin:

- adjective:

ex: _____

- participii adjективizate:

ex: _____

- pronume:

ex: _____

- gerunzii adjективizate:

ex: _____

- numerale:

ex: _____

- **Atributul neacordat nu se acordă în gen, număr și caz cu elemental determinat.**

El se leagă de cuvântul regent prin recțiune sau aderare.

Atributul neacordat se exprimă prin:

- substantive:

ex: _____

- infinitive cu prepoziția de:

ex: _____

- supine

ex: _____

- adverbe

ex: _____

După valoarea părții de vorbire prin care se exprimă:

- Atribut substantival _____
- Atribut pronominal _____
- Atribut verbal _____
- Atribut adverbial _____
- Atribut interjectional _____

EXPRIMAREA ATRIBUTULUI

Atributul adjetival se exprimă prin:

Ex: Studentul harnic învață.

Ex: Cărțile mele sunt noi. _____

El însuși a fost acolo. _____

Toți copiii sunt acolo. _____

Ex: Doi studenți merg la bibliotecă. _____

Al treilea elev citește. _____

Ex: Cartea citită mi-a plăcut. _____

Coșuri fumegânde se văd de departe. _____

N.B. Atributul adjectival se acordă întotdeauna în gen, număr și caz cu termenul regent.

Atributul substantival se exprimă:

Fără prepoziție sau locuțiune prepozițională.

Ex: Cartea elevului este îngrijită. _____

Cu prepoziție sau locuțiune prepozițională.

Ex: Bradul din fața casei e înalt. _____

Fără prepoziție sau locuțiune prepozițională

Ex: El este martor lui Ionescu. _____

N.B. Substantivul regent nu are articol hotărât.

Cu prepoziție sau locuțiune prepozițională

Ex: Curățenia grătie mamei trebuie păstrată. _____

Ex: Compotul de vișine e delicious. _____

Plecarea a înainte de masa l-a deranjat. _____

Ex: Bade Ioane!!! _____

Iscusite meștere!!!! _____

Atributul pronominal se exprimă:

Fără prepoziție sau locuțiune prepozițională.

Ex: Ceasul lui merge bine. _____

Cu prepoziție sau locuțiune prepozițională.

Ex: Recapitularea în folosul unora îi ajută pe toți. _____

Fără prepoziție sau locuțiune prepozițională.

Ex: El este frate aceluia. _____

Cu prepoziție sau locuțiune prepozițională.

Ex: Vindecarea datorită lor s-a produs rapid. _____

N.B. Substantivul regent nu are articol hotărât.

Ex: Tabloul de la ea este valoros. _____

Atributul verbal se exprimă:

Ex: Dorința de a învăța ne dă aripi. _____

Ex: Medici tratând bolnavii găsești peste tot. _____

Ex: Aparatul de ras e defect. _____

N.B. Verbele la participiu nu sunt atribute verbale, ci atribute adjecțivale, deoarece se acordă în gen, număr și caz cu substantivul determinat.

Atributul adverbial se exprimă:

Ex: Sportivii exercează mersul înapoi.

Ex: Tema de ieri a fost grea.

Ex: Plecarea pe nepusă masă ne-a surprins.

Atributul interjectional se exprimă:

Ex: Doina face o cafea mmm!

DEZVOLTARE/ CONTRAGERE

Atributul se dezvoltă în propoziție atributivă, iar AT se contrage în atribut.

Ex: Studenții sărguincoși au succese frumoase.

Studenții _____ au succese frumoase.

Ex: Studențele care nu a fost atente nu au înțeles tema.

Studențele _____ nu au înțeles tema.

TOPICA ATRIBUTULUI

În topica normală, atributul este poziționat:

- **după regent dacă este exprimat prin:**

adjectiv calificativ _____

adjectiv pronominal de întărire _____

adjectiv pronominal posesiv _____

adjectiv pronominal demonstrativ _____

locuțiune adjectivală _____

- **înaintea regentului dacă este exprimat prin:**

numeral _____

adjectiv pronominal relativ _____

adjectiv pronominal demonstrativ _____

adjectiv pronominal nehotărât _____

adjectiv pronominal negativ _____

PUNCTUAȚIA

Ex: Copiii copiilor mei sunt drăgălași.

Examenul de duminică va fi greu.

Lauda de sine nu miroase a bine.

N.B. Există situații când atributul se separă obligatoriu de regenții săi:

- în astfel de situații se numește atribut circumstanțial izolat.

Ex.: Florile ofilite se aruncă (atr. Propriu-zis)

Florile / care sunt ofilite / se aruncă (atributivă)

Florile, ofilite, se aruncă (atr.circ.izolat)

Florile, care sunt ofilite, se aruncă. (atributivă circumstanțială)

- Se izolează un atribut circumstanțial adjectival, când e plasat înaintea cuvântului regent, păstrându-și forma gramaticală pe care o avea când stătea în locul lui obișnuit:

Ex: Deșteaptă, fata a replicat prompt. (Deșteapta fată a reacționat prompt).

- Atributul multiplu se separă grafic prin virgulă.

Ex: Studentul bun, harnic, respectuos este apreciat.

- Se izolează un atribut exprimat prin două adjective legate prin conjuncția și atunci când determină subiectul propoziției. Izolarea e obligatorie dacă subiectul e la forma hotărâtă. Dacă subiectul e la forma nehotărâtă, izolarea nu e obligatorie.

Ex: Un elev harnic și deștept muncește mult.

Ex: Soarele, rotund și palid, se prevede printre nori.

Ex: Noi eram incințați de soarele rotund și palid.

- Se izolează orice atribut, indiferent de structura lui, dacă determină un nume propriu sau un pronume personal:

Ex: Ioana, emoționată, nu mai putea să asculte.

Ex: Ea, emoționată, nu mai putea asculta.

Ex: Noi, albi ca varul, n-am scos nici un cuvânt.

- Se izolează un atribut neacordat dezvoltat, când este distanțat de cuvântul regent:

Ex: Casa vecinei, cu ușile larg deschise, aștepta oaspeții.

- Se izolează un atribut neacordat dezvoltat, când nu e distanțat de cuvântul regent, dacă primește accent logic:

Ex: Copacul, cu ramurile doldora de roadă, își aștepta culegătorii.

- Se izolează un atribut adjectival, când urmează după un atribut neacordat:

Ex: Tânărul purta o pălărie de paie, veche.

- Se izolează atributele legate prin conjuncții adversative:

Ex: Buturuga mică, dar periculoasă se vedea din casă.

- Atributul apozitional simplu, nume de profesii, funcții, ocupații și nume etnice se separă, chiar dacă nu este apozitie dezvoltată.

Ex: Georgescu, avocatul, este renumit

Ex: Hagi, fotbalistul, este antrenor acum.

- Atributul apozitional dezvoltat se izoleaza.

Ex: Chișinăul, orașul plopilor, este scăldat de soare.

VII. APOZIȚIA (apoz.)

Întrebări _____

Termenul la care se referă apozitia și al cărui conținut îl precizează poate fi:

- _____ : Ion, vecinul de la parter, este un băiat bun.
- _____ : E un copil liniștit, adică pașnic.
- _____ : Primul, un tinăr înalt, m-a impresionat
- _____ : Ea, o doamnă bine, nu-mi imaginam să procedeze astfel.
- _____ : Părul îngrijit, adică pieptănăt zilnic, își păstrează calitățile. Casa făcută, adică construită de tata, este una veche deja.
- _____ : Aici, în acest oraș, mi-am petrecut cei mai frumoși ani ai vieții.

CLASIFICARE DUPĂ STRUCTURA:

- simplă
-

- complexă:
-

- multiplă:
-

- dezvoltată:

DUPĂ NATURA MORFOLOGICĂ A EXPRESIEI SALE:

- Apoziție substantivală
- Apoziție adjetivală
- Apoziție numerală
- Apoziție pronominală
- Apoziție verbală
- Apoziție adverbială

EXPRIMAREA APOZIȚIEI

- Apoziția poate fi exprimată sau reprezentată prin :

Ex: Ion, contabilul, este fratele Mariei. _____

Pe Ion, grădinarul, l-am vizitat ieri. _____

I-am expediat o invitație lui Mihnea, matematicianului (matematicianul). _____

Ideea profesorului, domnului Teodorescu (dl. Teodorescu), a stârnit discuții în contradictoriu. _____

Locuiesc în casa unei rude, a unui unchi îndepărtat. _____

Ei, mamei, îi datoră totul. _____

Copile, năzdrăvanule, unde te-ai ascuns? _____

Ex: Vecinii, sărmanii, au suferit mult din cauza lui. _____

A venit abătut, adică foarte supărat. _____

Ex: Ion și Maria, ambii, își rezolvă toate problemele în comun. _____

Studentul, al doilea, a răspuns excelent. _____

Ex: Colegii mei, aceștia, m-au susținut. _____

O prietenă, alta, mi-a propus să vin în ospeție. _____

Ex: Citind toate operele, adică muncind mult, poți avea rezultate foarte bune. _____

Cartea citită, adică studiată din scoarță în scoarță, nu o va uita nicicind. _____

Ex: Aici, la Bălți, imi fac studiile.

- Apoziția și baza pot apărea uneor clase morfologice diferite:

Ex: Ceilalți comercianți, al doilea și al treilea, se mulțumiră să incuvînțeze și a.

N.B. Apoziția nu trebuie confundată cu atributul substantival în nominativ, de care se deosebește prin:

- Apoziția întotdeauna se izolează de termenul reluat, explicit și precizat;
- Apoziția se caracterizează printr-o intonație specifică, printr-o pauză marcată cu ajutorul virgulei (a două puncte, a liniei de pauză sau paranteze);
- Legătura sa cu termenul reluat este slabă.

TOPICA ȘI PUNCTUAȚIA

În gramatica de tip clasic se menționa că apoziția stă numai după termenul la care se referă, pe care îl reia și-l precizează. În gramatica modernă se vorbește despre apoziții antepuse și postpuse:

- **apoziții la dreapta:** ex. *L-a revăzut pe Alex, prietenul meu.*
- **apoziții la stânga (frontale):** au doar subiectul ca argument și rol sintactic și discursiv special: ex. : *Prieten de nădejde, Radu m-a ajutat.*

Apoziția se desparte întotdeauna prin virgulă - mai rar, linie de pauză sau două puncte - de termenul la care se referă.

VII. COMPLEMENT DIRECT (c.d.)

c.d. este _____

Întrebările: _____

REGENȚII COMPLEMENTULUI DIRECT

- Complementul direct poate fi regentat de:
  - un verb tranzitiv (*locuț. verbală tranz.*) la ditateza activă.

Ex: _____
▪ *interjecție (cu valoare predicativă):* _____

Ex: _____

FELURILE COMPLEMENTULUI DIRECT

Dupa formă:

- **Simplu:**

Ex.

- **multiplu:**

Ex: _____

- **dezvoltat :**

Ex: _____

După prezența unui pronume personal. formă neaccentată:

- **Anticipat:**

- **Reluat:**

EXPRIMAREA

Ex: L-am văzut pe Dragoș la televizor. _____

Cosmin își iubește copiii. _____

Am văzut floarea-soarelui pe câmp. _____

I-am dat adresa mea. _____

❖

Ex: Eu îl ajut pe el cu placere. _____

Eu îi iubesc pe ai mei. _____

Dan și Radu nu știu nimic. _____

Am văzut / ce ai scris. _____

Nu mi-ai spus / pe cine ai invitat. _____

Nimic/ din ceea ce știa /n-a povestit. _____

❖

Ex: I-am invitat pe amândoi. _____

Tu i-ai văzut pe cei trei. _____

Eu l-am întrebat pe cel de-al doilea. _____

❖

Ex: Eu am văzut binele pe care mi l-ai făcut. _____

Ele cunoșteau oful tău. _____

Voi ați luat zecele meritat. _____

❖ _____

Ex: Ei știau a învârti hora. _____

Marcel a terminat de mâncat. _____

Am avut de scris trei exerciții. _____

Am auzit cântând . _____

Am simțit mirosind a fân proaspăt. _____

❖ _____

Ex: El știe grecește. Ele vorbesc nemțește. Eu am învățat rusește. / El a plătit nemțește. – c.c.m.

DEZVOLTARE / CONTRAGERE

El n-are de ce pleca. _____ El nu putea _____

El n-are/ _____ El nu putea / să urce muntele.

TOPICA

C.D. are topică liberă.

Ex:

N.B. Când apare acuzativul persoanei, fără prepoziția *pe*, topica este fixă.

Ex:

PUNCTUAȚIA

C. d. nu se izolează de regent dacă stă imediat după el.

Ex:

C. d., după regent, nu se separă decât într-o intercalare.

Ex:

VIII. COMPLEMENT INDIRECT (c.i)

C.i. este _____

Întrebările: _____

REGENȚII COMPLEMENTULUI INDIRECT

Un complement indirect poate avea regenți, în principiu:

- verbe

Ex: _____

N.B. Uneori complementul indirect în Dativ (cui?) poate determina un verb eliptic, subînțeles din context:

Ex: Salutări tuturor!; Cînste fruntașilor în muncă!; Succes studenților! Patriei – dragostea noastră eternă!

- Adjective

Ex: _____

N.B. Adjectivele sunt neologice: accesibil, adecvat, aferent, analog, anterior, fatal, favorabil, indispensabil, inerent, loial, necesar, propriu, util etc. Au însă regim de dativ și unele

adjective mai vechi: *binevoitor, dator, drag, familiar, firesc, potrivnic* etc.

- Adverb:

Ex: _____

- Interjecții

Ex: _____

FELURILE COMPLEMENTULUI INDIRECT:

- Simplu:

Ex: _____

- Multiplu:

Ex: _____

- Dezvoltat:

Ex: _____

- Anticipat /reluat

Ex: _____

EXPRIMAREA

Complementul indirect se exprimă:

❖ _____

Ex: Noi îi telefonam profesorului._____

Voi îi mulțumiți lui._____

Eu telefonez la trei, celor trei, amândurora, celui de-al doilea._____

Profesorul nu-i telefonează unui impertinent, unui oarecare, unui temiri cine, unui cine știe cine._____

❖ _____

Ex: Câinele s-a năpusti asupra lui Radu, asupra copiilor, asupra sacoșei cu carne.

Hoțul s-a năpustit asupra lui, asupra unora, asupra fiecăruia.

Câini s-au năpusti asupra la trei, asupra celor trei, asupra ambilor.

❖ _____

Ex: Ei s-au săturat a colinda prin țară.

Ei s-au plătit a privi televizorul.

V-ați săturat de bătut minge?

Nu mă plătesc de privit filme.

Voi să plătiți stănd degeaba.

❖ _____

Ex: Din galben s-a făcut roșu.

Din lenș și impertinent a devenit harnic și respecuos.

DEZVOLTARE / CONTRAGERE

El se teme de câine./ El se teme /

Ei s-au săturat / să colinde. Ei s-au săturat _____.

TOPICA

c.i. are, în general, topică liberă.

N.B. Un alt fel de c.i. în G. Este atunci când are element regent un adjecțiv și, în acest caz, topica este fixă. Rețineți aceste exemple:

Ex: Nadia este detinătoare a medaliilor.

Echipa Moldovei este cîștigătoare a campionatului.

Oxigenul e vital omului.

PUNCTUAȚIA

C.i.

Ex: Noi ne bazăm pe părinți.

Dar: Noi ne bazam, firește, pe părinți.

IX. COMPLEMENTUL DE AGENT (c.ag.)

c.ag. este _____
_____

Întrebările: _____

ELEMENTELE REGENTE

- Verb la diateza pasivă:

Ex: _____

- Participiu cu vaoare pasivă:

Ex: _____

- Supin cu valoare pasivă:

Ex: _____

- Diateza reflexiv-pasivă:

Ex: _____

- Locuțiune verbală cu verb la diateza pasivă:

Ex: _____

- Adjective provenite din verbe:

Ex: _____

FELURILE COMPLEMENTULUI DE AGENT:

- Simplu

Ex: _____

- Multiplu:

Ex: _____

- Dezvoltat

Ex: _____

EXPRIMAREA

❖ _____

Ex: Tema e scrisă de Corina, de elevi.

❖ _____

Ex: Noi am fost aşteptaţi de el, de aceiaşi, de alţii.

❖ _____

Ex: Elena a fost felicitată de cei trei, de amândoi, de cel de-al şaselea.

❖ _____

Ex: Tu ai fost ajutată de cel cu suflet, de un oarecare, de leneşul clasei.

DEZVOLTARE / CONTRAGERE

Cartea a fost citită de cei interesaţi. - Cartea a fost citită / _____

Codul a fost descifrat / de cine se pricepe/ - Codul a fost descifrat _____.

TOPICA

C. ag. are topică liberă, dar de preferat e poziția după regent.

Ex: În viaţă n-am fost înconjurat numai de cei cu caracter.

Numai de cei cu caracter, n-am fost înconjurat în viaţă.

PUNCTUAȚIA

C.ag. nu se desparte de elementul regent.

Se desparte dacă apare o intercalare.

Ex: _____

C. COMPLEMENTUL CIRCUMSTANȚIAL DE LOC (c.c.l.)

C.c.l. este _____

_____

Întrebări: _____

FELURILE c.c.l.

- simplu:

Ex: _____

- multiplu:

Ex: _____

- Dezvoltat:

Ex: _____

ELEMENTELE REGENTE

- Verbe:

Ex: _____

- Adjective:

Ex:

- Interjecții predicative:

Ex:

- Adverbe:

Ex:

EXPRIMAREA

_____

_____

Ex: Mașina a parcurs 10 km.

Eu locuiesc peste drum de parc.

Studentele vin de la bibliotecă.

_____

_____

Ex: În centrul Chișinăului este o statuie.

S-au așezat înaintea mașinii.

_____

_____

Ex: Stai locului!

Așterne-te drumului!

Duceți-l naibii de aici!

_____

_____

Ex: Adi stă la dreapta acelui bătrân.

_____

_____

Ex: Am fost pe la ai mei.

Eu nu mă duc pe la nimeni.

Dincolo de voi stă colega mea de liceu.

În fața cui ai stat ?

_____

_____

Ex: Ieri am fost în vizită la amândoi.

_____

_____

Ei s-au întors de la pescuit.

_____

_____

Ex: Stai aici, nu acolo!

Ion a sădit copaci din loc în loc.

Oriunde mergi, /întâlnești oameni buni.

S-a dus cine știe unde /și n-a dat nici un telefon.

De aici până acolo, de sus până jos.

Noi locuim între centru și parc. (c.c.l. neanalizabil)

❖ _____
_____

Ex: Unde te duci? _____

Am văzut/ întocro a zburat avionul. _____

Până unde merge tramvaiul? _____

❖ _____

Ex: Nu știm/cât a parcurs.

DEZVOLTARE / CONTRAGERE

Ei merg la pădure. – ei merg _____

Ei merg / unde trăiesc ai mei. _____

TOPICA

C.c.l. are topică liberă

Ex:

PUNCTUATIA

• _____
_____

Mie îmi place / să trăiesc în țara mea. (c.c.l. dezvoltat analizabil)

Mie îmi place / să trăiesc, bineînțeles, în țara mea.

• _____
_____

În satul copilăriei, am trăit clipe minunate.

De la etajul patru, inundația a ajuns la parter. (c.c.l. dezvoltat analizabil).

XII. COMPLEMENTUL CIRCUMSTANȚIAL DE TEMP

c.c.t. este _____
_____

Întrebări: _____

FELURILE c.c.t.

- Simplu:

Ex: _____

- Multiplu:

Ex: _____

- Dezvoltat:

Ex: _____

ELEMENTELE REGENTE

- Verbe:

Ex: _____

- Adjective:

Ex: _____

- Adverbe:

Ex: _____

EXPRIMAREA

❖ _____
_____

Ex: Ei au mers două ore pe jos._____

La masă, au discutat numai despre examene._____

N-am să te vad până la vară._____

❖ _____
_____

Ex: În decurs de secole, oamenii au evaluat._____

El va sta aici timp de şase ani._____

❖ _____
_____

Ex: În preajma examenelor, învătaţi._____

Pe vremea bunicii, era altă modă._____

❖ _____
_____

Ex: Odată cu tine, voi intra şi eu._____

Am dat interviul după d-lui._____

A întrebat / odată cu cine ai plecat._____

❖ _____
_____

Ex: Pe vremea lor nu erau calculatoare._____

Am auzit / pe vremea cui nu erau brichete._____

❖ _____
_____

Ex: După zecele tău, au urmat şi alte note bune._____

Odată cu leneşul clasei, au plecat şi ceilalți,_____

❖ _____
_____

Ex: Odată cu cei trei, a venit şi el._____

Eu au ieşit după cel de-al doilea._____

❖ _____
_____

Ex: O cunosc de mică._____

De Tânăr știa/ să danseze._____

❖ _____
_____

Ex: Iulia se trezeşte devreme._____

Mă gîndesc la voi zi de zi şi ceas de ceas._____

Cândva o să afli adevărul._____

Cine știe când îmi va telefona._____

O să vină el te miri când._____

Ştiu /când vei sosi._____

Nu știm/cât a durat examenul._____

DEZVOLTARE/CONTRAGERE

Înainte de a scrie,/ învățăm. _____

Până va veni trenul, am luat un pepsi. _____

TOPICA

C.c.t. are topică liberă.

Ex: _____

PUNCTUAȚIA

- Dacă stă imediat după regent nu se izolează, doar în cazul când apare o intercalare.

Ex: _____

- Dacă stă înaintea regentului se separă.

Ex: _____

N.B. Nu se izolează în prepoziția regentului c.c.t. exprimat prin adjecțiv cu prepoziție, adverbe sau locuțiuni adverbiale.

Ex: _____

XIII. COMPLEMENTUL CIRCUMSTANȚIAL DE MOD (c.c.m.)

c.c. m. este

Întrebări:

FELURILE c.c.m.

- Simplu:

Ex: _____

- Multiplu:

Ex: _____

- Dezvoltat:

Ex: _____

REGENTII

- Un verb sau o locuțiuș verbală:

Ex: _____

- Verbe la forme nominale:

Ex: _____

- Un adjecțiv:

Ex: _____

N.B. Apariția circumstanțialului de mod în grupul adjecival e rară și restrânsă la forme elaborate ale stilului cult. Ex. *formulări indirecte absurdă, om gratuit antipatic*.

- Un adverb:

Ex:

- interjecție:

Ex:

EXPRIMAREA

- c.c.m. propriu-zis:

Ex: El a plătit **cinci sute de mii de lei** pentru mașină. (c.c.m.dezv.)

Stdienții se pregătesc cu placere pentru ore.

Ex: Vilele au fost ridicate conform proiectului.

Potrivit orarului, mergem la universitate cu noaptea în cap.

Ex: Sportivul înoată contra fluxului.

Reacționează împotriva așteptărilor.

Ex: Totdeauna se întâlneau nas în nas.

Nu e recomandabil / să stăm picior peste picior.

Ex: Se bârfesc unii pe alții.

Se critică unul pe celălalt.

Ex: Trebuie / să învățăm înzecit.

Am revăzut a treia oară teoria.

Ex: Au ieșit glonț pe ușă.

Ex: Va rezolva el cumva.

Ele au înțeles totalmente.

O știe pe de rost.

Cât am suferit?

Ce frumoasă e casa. (Cât de frumoasă).

- c.c.m. comparativ:

Ex: Cosmin e mai puternic decât Ion.

Ex: La Chișinău e mai cald comparativ cu Bălțul.

Ex: Ei au procedat asemenea părinților.

Ex: Zecele e mai bun decât optul.

N-am procedat aidoma unui temiri cine.

Asemenea celui cu judecată / e bine / să ne gândim de trei ori. _____

❖ _____

Ex: El e la fel de generos ca tine. _____

Decât cine ești mai înalt? _____

❖ _____

Ex: Copii sunt buni aidoma-ți. _____

Fata este serioasă asemenea lor. _____

❖ _____

Ex: Noi suntem mai buni decât cei doi. _____

În comparație cu cel de-al doilea, tu ai știut. _____

- c.c.m. de măsură:

❖ _____

Ex: Vila este înaltă de cinci metri.

Temperatura a urcat pînă la 22 C.

- c.c.m. se mai exprimă prin:

❖ _____

Ex: El a călătorit fără a lua
bilet. _____

El a plecat fără a-și lua la revedere. _____

S-a făcut bine fără a fi operat. _____

A învăța e mai ușor decât a da cu sapa. _____

❖ _____

Ex: De copiat e mai ușor decît de învățat.

❖ _____

Ex: El vine șchiopătând.

A adormit gândindu-se la el. _____

❖ _____

Ex: Spune-mi deschis/ce ai pătit.

N.B. Deslușit, lămurit, răstit, răgușit, răspicat, șoptit.

DEZVOLTARE/CONTRAGERE

Ei s-au înteles fără a se certa. Ei s-au înteles _____

El este mai înalt /decât sunt eu _____

TOPICA

C.c.m. stă, de regulă, după regent.

Ex: _____

Uneori are topică liberă.

Ex: _____

PUNCTUATIA

Nu se desparte dacă este imediat după regent, doar atunci când apare o intercalare sau stă înaintea regentului.

Ex: _____

XIV. COMPLEMENTUL CIRCUMSTANȚIAL DE CAUZĂ (c.c.cz.)

c.c.cz.esté

N.B. C.c.cz. relevă cauza unui efect negativ:

Ex: Câinele a murit de foame. S-a îngăbenit de ciudă.

Sau arată cauza unui efect pozitiv.

Ex: Noi am reușit datorită muncii. Datorită efortului depus, vei avea succes.

Întrebări:

FELURILE C.C.CZ.:

- Simplu:

Ex: _____

- Multiplu:

Ex: _____

- Dezvoltat:

Ex: _____

REGENTII

- Un verb sau o locuțiu verbală:

Ex: _____

- Un adjectiv:

Ex: _____

- Un adverb:

Ex: _____

- interjecție:

Ex: _____

EXPRIMAREA

❖ _____

Ex: Din cauza colegului, ai fost pedepsit și tu.

❖ _____

Ex: Datorită ei, v-ați recuperat cărțile.

❖ _____

Ex: Din pricina lor tăi, nu putem pleca.

❖ _____

Ex::: Am căpătat curaj datorită ei.

❖ _____

Ex: Datorită primului, ai reușit.

Din cauza celor doi, au fost pedepsiți și alții.

❖ _____

Ex: Datorită zecelui primit, și-au ridicat media. _____

Nu mă simt bine din cauza ofului tău. _____

❖ _____

Ex: N-o să moară el din asta. _____

A fost certat pentru aceea. _____

❖ _____

Ex: Neobservând greșeala, n-a mai corectat-o.

Luând-o la sănătoasă, a scăpat de hoți.

❖ _____

Ex: De aceea n-a venit la școală. (de asta, pentru aceasta, pentru asta, pentru aia, de-aia).

❖ _____

Ex: Pentru ce nu răspunzi la telefon.

De ce n-ai scris tema.

DEZVOLTARE/CONTRAGERE.

A căzut din cauza poleiului. A căzut

/ _____

Ei vor reuși, / deoarece sunt harnici - Ei vor reuși

TOPICA

c.c.cz. _____

Din cauza cui n-ai plecat?

PUNCTUATIA

În general c.c.cz. se separă prin virgulă, dacă e precedat de locuțunea prepozițională: **din cauza, din pricina, sau prepoziția datorită**, atunci când se află în prepoziția regentului.

Ex:

Se separă obligatoriu c.c.cz. exprimat prin **gerunziu, sau construcție gerunzială** cu funcție de c.c.cz. simplu sau dezvoltat.

Ex:

XV. COMPLEMENTUL CIRCUMSTANȚIAL DE SCOP (FINAL) (c.c.s.)

c.c.s. este

N.B. c.c.s. arată scopul unui efect favorabil: Elevii se pregătesc pentru concurs.

c.c.s. arată și scopul unui efect nefavorabil: Dinadins a spus secretul.

Întrebări: _____

FELURILE c.c.s.

- simplu:
-

- Multiplu:
-

- dezvoltat:
-

REGENȚII

Elemente regente pentru un circumstanțial de scop pot fi:

- un verb sau o locuțiune verbală:

Ex: _____

- verbe la moduri impersonale:

Ex: _____

- Un adjecțiv:

Ex: _____

- Un adverb:

Ex: _____

- interjecție:

Ex: _____

EXPRIMAREA

❖ _____

Ex: Ei au plecat la cumpărături.

Elevii se pregătesc pentru concurs.

❖ _____

Ex: S-a pregătit mult în vederea examenului.

Recapitularea se face în folosul elevilor.

A rezolvat totul în detrimentul vecinului său.

Mărturia a fost pusă în favoarea colegului.

❖ _____

Ex: În favoarea lui am spus adevarul.

❖ _____

Ex: În folosul celor trei a depus mărturie.

❖ _____

Ex: În favoarea unui ipocrit eu nu depun mărturie.

❖ _____

Ex: Voi v-ați pregătit bine pentru a reuși.

❖ _____

Ex: Ion a dus vitele la păscut.

Acest bătrân umblă după cerșit.

Ei s-au pregătit de pescuit.

❖ _____

Ex: Intenționat nu mi-a spus.

Înădins apasă pe buton.

❖ _____

Ex: Într-adins te înnebunește cu telegramele.

Dintr-adins te supără.

❖ _____

Ex: De aceea se pregătește.

De-aia și-a adus flori.

De astăzi a ajuns la timp,/ ca să te ajute.

DEZVOLTARE/CONTRAGERE

Ei se duc la discotecă pentru a dansa. Ei se duc la discotecă / _____

Elevii se pregătesc /ca să concureze. Elevii se pregătesc _____

TOPICA

c.c.s. are topică liberă, chiar dacă este exprimat prin locuție adverbială, corelativă unei CS.

De aceea se pregătește insistent,/ ca să aibă note mari.

Ca să abă note mari, de aceea se pregătește insistent.

PUNCTUATIA

c.c.s., aflat imediat după regent nu se izolează decât într-o intercalare.

Ex:

c.c.s. când se află în prepoziția regentului se separă facultativ.

Ex:

XVI. COMPLEMENTU CIRCUMSTANȚIAL CONDIȚIONAL (c.c.cd.)

c.c.cd.este _____

Întrebări: _____

FELURILE c.c.cd.

- Simplu:

_____

- Multiplu:

_____

- Dezvoltat:

REGENTII

Elemente regente pentru un circumstanțial condițional pot fi:

- un verb sau o locuție verbală:

Ex: _____

- Un adjecțiv:

Ex: _____

- Un adverb:

Ex: _____

- O interjecție:

Ex: _____

EXPRIMARE

Un circumstanțial condițional poate fi exprimat prin:

❖ _____
_____

Ex: În condițiile legislației în vigoare, vânzarea lor ar presupune organizarea licitației. _____

Fără invățătură, nu vei reuși. _____

În caz de ploaie, nu vom pleca nicăieri. _____

În cazul nerespectării regimului, veți fi amendat. _____

❖ _____
_____

Ex: Neputând să te ajungă, crezi c-or să te admire? (M. Eminescu);

Citind mult, vei invăța multe;

Numai revăzând cele citite, aş putea să mă pronunț.

❖ _____
_____

Ex: Invitat, ar fi venit și el.

❖ _____
_____

Ex: A trebuit să fug, altminteri [dacă nu fugeam], muream înjunghiat. (O. Paler);

Să vină mâine la seminar, în caz contrar, nu va fi admisă la examen.

DEZVOLTARE/CONTRAGERE

Fără muncă asiduă zilnic, nu ai șanse mari la victorie./_____

Fără să înveți, nu vei reuși./_____

TOPICA

Circumstanțialul condițional are topică, în general, liberă față de regent. De obicei, stă înaintea termenului regent, dar poate sta și după acesta. Poate fi intercalat:

Ex: Eu, în locul lui, aş fi plecat.

PUNCTUAȚIA

Când este așezat la începutul comunicării, de obicei se desparte prin virgule

Ex: _____

Când este așezat după termenul regent, nu se desparte prin virgulă:

Ex: _____

Când este așezat între subiect și predicat, subiectul fiind antepus predicatorului, se izolează:

Ex: _____

XVII. COMPLEMENTUL CIRCUMSTANȚIAL CONSECUTIV(c.c.ct.)

c.c.ct.esté _____
_____

Întrebări: _____

FELURILE

• Simplu _____

• Multiplu _____

• Dezvoltat _____

REGENȚII

Termenul regent al complementului circumstanțial consecutiv poate fi:

- un verb:

Ex: _____

- Un adjecțiv:

Ex: _____

- un adverb:

Ex: _____

EXPRIMARE

Un circumstanțial consecutiv poate fi exprimat prin:

Ex: Spre marea uimire a mamei, am susținut toate examenele cu brio.

O iubește la disperare.

Lucrează împreună de-o frumusețe.

Ex: E suficient de inteligent pentru a înțelege.

S-a schimbat de nerecunoscut.

Este norocos de invidiat.

Ex: Cântă de-a mai mare dragul.

DEZVOLTARE/CONTRAGERE

Mănâncă de speriat./_____

M-a emoționat, încât am plâns./_____

TOPICA

C..ct. stă întotdeauna după cuvântul pe care îl determină.

Poate sta, rareori, și înaintea termenului regent, reluându-se printr-un corelativ:

Ex: De mai mare minunea, aşa a învățat.

PUNCTUAȚIE

C..ct. nu se desparte prin virgulă de termenul regent când stă imediat după acesta. Când este așezat înaintea termenului regent, sau în poziție intercalată, se desparte prin virgule.

Ex:

XVIII. CIRCUMSTANȚIALUL CONCESIV (c.c.cn.)

c.c.cn.

este _____

Întrebări: _____

FELURILE

- Simplu _____

- Multiplu _____

- Dezvoltat _____

REGENȚII

Elemente regente pentru un circumstanțial concesiv pot fi:

- Verb:

Ex: _____

- Locuțiu verbal

Ex: _____

- Adjectiv:

Ex: _____

- Un adverb:

Ex: _____

EXPRIMARE.

Un circumstanțial concesiv poate fi exprimat prin:

Ex: *Și fără prea mari eforturi, reușeai.*

Cu toată osteneala mea, nu l-am putut salva.

Ex: *Împotriva vremii rele, el a pornit la drum.*

În ciuda ninsorii abundente, meciul s-a jucat.

Ex: *Contrag așteptărilor, rezultatele au fost slabe.*

Ex: *Chiar fără tine (fără dumnealui, fără acesta) aș fi rezolvat problema.*

Ex: *În pofida lor (în pofida dumnealui, în pofida acestuia, în pofida alor mei) am fost la spectacol.*

Ex: *Chiar accidentat și nerefăcut, tot voi participa la concurs.*

Ex: *Fără a învăța prea mult, ea a obținut rezultate bune.*

Ex: *Chiar mărind viteza, nu ne-a ajuns din urmă.*

Ex: *Vine totuși și el.*

A întârziat. Cu toate acestea, a intrat în clasă.

DEZVOLTARE/CONTRAGERE

Cu toată bogăția, tot zgârcit rămâne._____

Oricât te vei strădui,/ tot nu vei reuși./_____

TOPICA.

C.c.cn.stă, de obicei, înaintea termenului regent (vezi exemplele de mai sus), dar poate sta și după acesta:

Ex: *Era viguros, în ciuda vîrstei.*

C.c.cn. poate să se intercaleze între subiect și predicat:

Ex: *Băieții noștri, în ciuda înfrângerii, au jucat admirabil.*

PUNCTUAȚIA

Indiferent de poziția pe care o ocupă față de elementul regent, c.c.cn. se desparte prin virgulă.

Când este intercalat între subiect și predicat, se izolează prin două virgule.

Bibliografia obligatorie:

1. Avram M. Gramatica pentru toți. București: Humanitas, 2001.
2. Constantinescu-Dobridor Gh. Sintaxa limbii române. București: Editura Științifică, 1998.
3. Crețu Toderiță E. Unități, raporturi și funcții sintactice în limba română, Iași: Demiurg, 2004.
4. Dimitriu C. Tratat de gramatică a limbii române. Sintaxa, Iași: Editura Institutul European, 2002.
5. Gheorghe M. Limba română. Probleme teoretice și aplicații. O introducere în sintaxa modernă a complementelor, Brațov: Ed. Universității „Transilvania”, 2009.
6. Gramatica uzuală a limbii române. Chișinău: Litera, 2000
7. Gramatica limbii române. Vol. II, Ediția a II-a revăzută și adăugită, București, Editura Academiei Române, 1966.
8. Irimia D. Gramatica limbii române. Iași: Polirom, 2000.
9. Limba moldovenească literară contemporană, Sintaxa, Chișinău, Lumina, 1987.
10. Pană-Dindelegan, Gabriela - *Elemente de gramatică*, București: Humanitas Educațional, 2003.
11. Secrieru M. Nivelul sintactic al limbii române, Partea I, Unități sintactice. Funcții sintactice, 2005.
12. Tambă Dănilă E. Vechi și nou în sintaxa limbii române, Iași: Demiurg, 2004.
13. Timofte M. Actualitatea sintaxei românești „clasice moderne”, Iași: Demiurg, 2005.

Opțională :

1. Iordan I., Robu VI., Limba română contemporană, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1978.
2. R. Nagy, Sintaxa limbii române actuale, Institutul European, 2005.
3. Drosoveanu D.D., Teze și antiteze în sintaxa limbii române, Cluj-Napoca, Clusium, 1997